

Økonomisk kvartalsoversigt

4. kvartal 2019

Udgivet: marts 2020

Introduktion

Økonomisk kvartaloversigt fra Danske Byggecentre giver et kort og koncentreret overblik over økonomiske forhold af betydning for branchen. Publikationen henvender sig til alle interesserede, men er skrevet med særligt henblik på beslutningstagere i medlemsvirksomhederne.

Økonomisk kvartaloversigt fjerde kvartal 2019 bygger på materiale fra Dansk Byggeri og på aktuelle tal fra Danmarks Statistik. Kvartaloversigten bygger ligeledes på Danske Byggecentres indsamling af data til belysning af udviklingen i medlemsvirksomhedernes omsætning. Denne indsamling af data forestås af IFO - Institut for Opinionsanalyse ApS.

Økonomisk kvartaloversigt fjerde kvartal 2019 har seks afsnit:

1. Politiske anbefalinger
2. Corona-krisens påvirkning
3. Status på dansk økonomi
4. Status i byggeriet
5. Status i ejendomsbranchen
6. Byggecentrenes omsætning

Økonomisk kvartaloversigt er skrevet af Danske Byggecentres sekretariat - det må frit citeres og videreformidles mod behørig kildeangivelse.

Redaktionen er afsluttet 31. marts 2020.

Politiske anbefalinger

Fortsat fornuftig håndtering af corona-krisen

Hos Danske Byggecentre er vi meget tilfredse med måden, hvorpå regeringen og de resterende partier på Christiansborg har håndteret den igangværende corona-krise. Det har fra politisk side været nødvendigt at søsætte store økonomiske hjælpepakker for at holde hånden under den danske økonomi, der må siges at være presset af omstændighederne.

De økonomiske hjælpepakker varierer i størrelse og fokus, men overordnet set er vi meget tilfredse med de tiltag, der er taget i brug for at holde gang i byggebranchen og det produktive erhvervsliv.

Byggebranchen spiller i kraft af sin størrelse, målt på omsætning og beskæftigelse, en hovedrolle i dansk økonomi og vil formentlig altid gøre det. Derfor er det vigtigt, at man fra politisk side gør hvad man kan, for at holde byggebranchen kørende.

Foruden tiltag der sikrer, at håndværkere fortsat må arbejde på byggepladserne, spiller det logistiske setup en afgørende rolle. Her kan særligt genbrugspladser og byggecentre nævnes som vigtige komponenter i byggeriets logistikkæde.

Det er altafgørende, at byggecentre fortsat holdes åbne og tilgængelige for byggebranchen, så landets byggerier ikke stopper. Vi er verdensmestre i at få materialer frem til Byggepladser også i vanskelige situationer. Det er sådan set det, vi lever af.

Hos Danske Byggecentre bakker vi op om de fornuftige tiltag, der er taget for at holde dansk økonomi i gang. Og vi håber, at man fra politisk side fortsat holder foden på speederen og benytter alle nødvendige tiltag, så byggebranchen og dansk økonomi kan styre nogenlunde igennem corona-krisen.

Styrk BoligJobordningen

Til trods for økonomiske hjælpepakker og lempelse af anlægsloftet lider særligt de små og mellemstore byggefirmaer fortsat under corona-krisen. Fordi de ikke nødvendigvis for noget udbytte af lempelsen af anlægsloftet.

Dertil melder branchen, at den oplever et fald i små renoveringsopgaver, da private er tilbageholdende med at få håndværkere i huset, og skubber det til efter corona-krisen, af frygt for smittespredning. Særligt renoveringsopgaverne er en stor indtægtskilde for SMV'er, og derfor er de ekstra hårdt ramt af corona-krisen. Derfor har BFA Bygge & Anlæg lavet en branchevejledning, der sikrer, at de nødvendige forholdsregler bliver overholdt. Også i private hjem.

Løsningen på problemet er at hæve beløbet i håndværkerfradraget. Helt konkret foreslår vi, at sammenlægge og hæve beløbet til 50.000 kr og tillade alle former for håndværksydelser. Tal fra skatteministeriet viser, at knap 465.000 personer benyttede sig af fradraget i 2018, og at det samlede fradrag lød på 2,9 mia. kr. heraf gik ikke mindre end 75,1 pct. til energibesparelser i hjemmet samt andre grønne håndværksydelser. Håndværkerfradraget skaber med andre ord det økonomiske incitament der skal til, for at private igen hyrer SMV'er til at lave grønne renoveringer som f.eks. at energirenovere ens hjem.

- *"Håndværkerfradraget virker, og er en effektiv måde at sætte skub i efterspørgslen på renoveringsopgaver og den grønne omstilling, som hele vores samfund skal gennemgå. Samtidig vil det hjælpe en masse hårdt trængte SMV'er og sikre danske jobs",* udtaler Palle Thomsen, adm. direktør Danske Byggecentre.

Corona-krisens påvirkning

Dette afsnit vil give en kort gennemgang af corona-krisens indvirkning på dansk økonomi og byggebranchen.

Dansk Økonomi

Corona-krisen rammer dansk økonomi rigtig hårdt. Før corona-krisen var dansk økonomi inde i en højkonjunktur, og Nationalbanken forventede, at den danske økonomi ville vokse med 1,5 pct. Efter corona-krisens indtog i Danmark og resten af verden, er tonen nu blevet mere dystre.

- *"Højkonjunktoren i dansk økonomi har fået en brat ende i begyndelsen af 2020. Udbruddet af coronavirus og de tiltag, der er foretaget for at inddæmme den, har betydet en kraftig nedgang i den økonomiske aktivitet. Danskerne har også ændret adfærd ved at gå mindre ud og generelt forbruge mindre, hvilket også påvirker økonomien i negativ retning",* skriver Nationalbanken.

Nu skønner Nationalbanken, at dansk økonomi vil opleve en negativ vækst på mellem tre og ti procent for i år. Det store skel i Nationalbankens skøn, understreger den vanskelige og usædvanlige situation dansk økonomi står i lige nu. Dog har Dansk økonomi et stærkt udgangspunkt for krisen.

- *"I Danmark har vi umiddelbart et solidt udgangspunkt for at få økonomien tilbage på sporet igen, når udbruddet fortager sig og foranstaltningerne ruller tilbage. Men det kommer til at gøre ondt, før vi når dertil. De hjælpepakker, som Folketinget har vedtaget, er nu og her med til at holde hånden under virksomheder og lønmodtagere",* siger nationalbankdirektør Lars Rohde.

Byggebranchen

Dansk Byggeri oplyser, at corona-krisen forventes at gå hårdt udover beskæftigelsen i bygge- og anlægsbranchen de næste måneder. Selv om langt de fleste virksomheder stadig kan holde aktiviteten oppe på byggepladser og anlægsprojekter venter Dansk Byggeri, at beskæftigelsen i branchen falder med 16.400 medarbejdere fra første til andet kvartal.

Dansk Byggeri skønner, at krisen vil komme til at betyde hjemsendelser og afskedigelser i alle grene af byggeriet de næste måneder. Dog vil beskæftigelsen atter stige igen senere på året, så branchen samlet set vil have mistet omkring 7.300 medarbejdere på grund af corona-krisen, når året er gået. I alt er der i øjeblikket ca. 177.600 beskæftigede i bygge og anlæg.

Det er særligt reparationer og renoveringer af boliger, der forventes færre af de næste tre måneder grundet corona-krisen. På det område alene står beskæftigelsen til at falde med 6.500 fra første til andet kvartal.

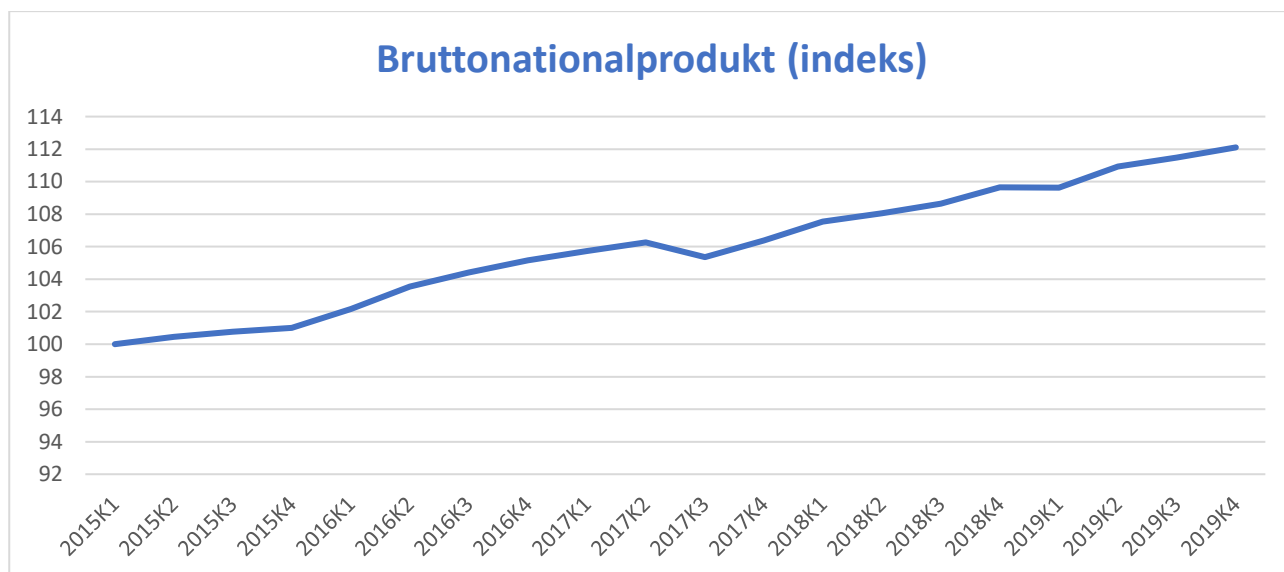
- *"Færre bolighandler, højere rente og en generel usikkerhed om fremtiden vil få færre boligejere til at sætte renoveringer og reparationer i gang. Og det samme gælder virksomheder, der selv må skære ned og er ramt af krisen",* siger adm. direktør Lars Stor Hansen, Dansk Byggeri.

De efterfølgende afsnit vil tegne et anderledes positivt billede af dansk økonomi, end ovenstående ellers indikerer. Her er det vigtigt at have i mente, at denne kvartaloversigt giver et indblik i dansk økonomis tilstand i fjerde kvartal og altså inden corona-krisen for alvor gjorde sit indtog i Danmark. Læseren skal derfor ikke blive overrasket over den positive status, der nedenfor gives på dansk økonomi.

Status på dansk økonomi

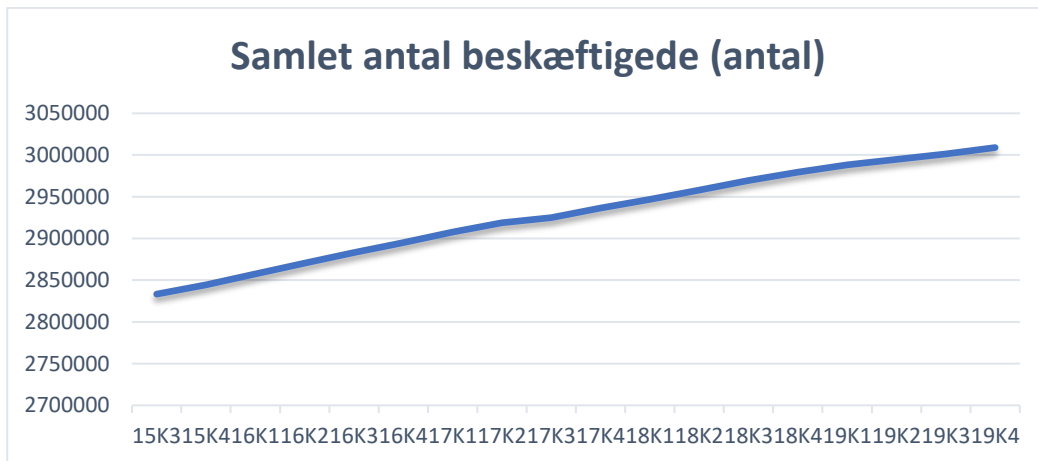
Bruttonationalproduktet (BNP) steg med 0,6 pct. i fjerde kvartal 2019, når der korrigeres for prisudvikling og sæsonudsving, ifølge Nyt fra Danmarks Statistik Nr. 123 fra 31. marts 2020. Væksten var dermed ret solid i det sidste kvartal, før økonomien blev påvirket af tiltagene i forbindelse med COVID-19. Det er især opdaterede oplysninger om momsomsætning for serviceerhverv, der medfører en opjustering i fjerde kvartal. Med en vækst på 1,8 pct. i årets sidste kvartal bidrager privatforbruget betydeligt til BNP-væksten. Her var der generel fremgang i forbruget af både varer og tjenester. I 2019 voksede privatforbruget med 2,2 pct.

Samlet bød 2019 på en årsvækst i BNP på 2,4 pct., hvor væksten især var trukket af en høj nettoeksport. Sammenligner man året 2019 med udlandet, lå fremgangen i den danske BNP-vækst lidt over væksten i USA på 2,3 pct., mens den for EU's vedkommende var 1,4 pct.

Kilde: Egen tilvirkning på tal fra Danmarks Statistik NKN1 marts 2020 (2010 kædede priser, sæsonkorrigeret). Indeks 1. kv. 2015 = 100.

Også beskæftigelsen er fortsat stigende. Fra tredje til fjerde kvartal 2019, steg beskæftigelsen med 0,3 pct. i fjerde kvartal og er dermed steget med 1,2 pct. i 2019., hvilket svarer til ca. 35.000 personer. (Nyt fra Danmarks Statistik Nr. 123 fra 31. marts 2020).

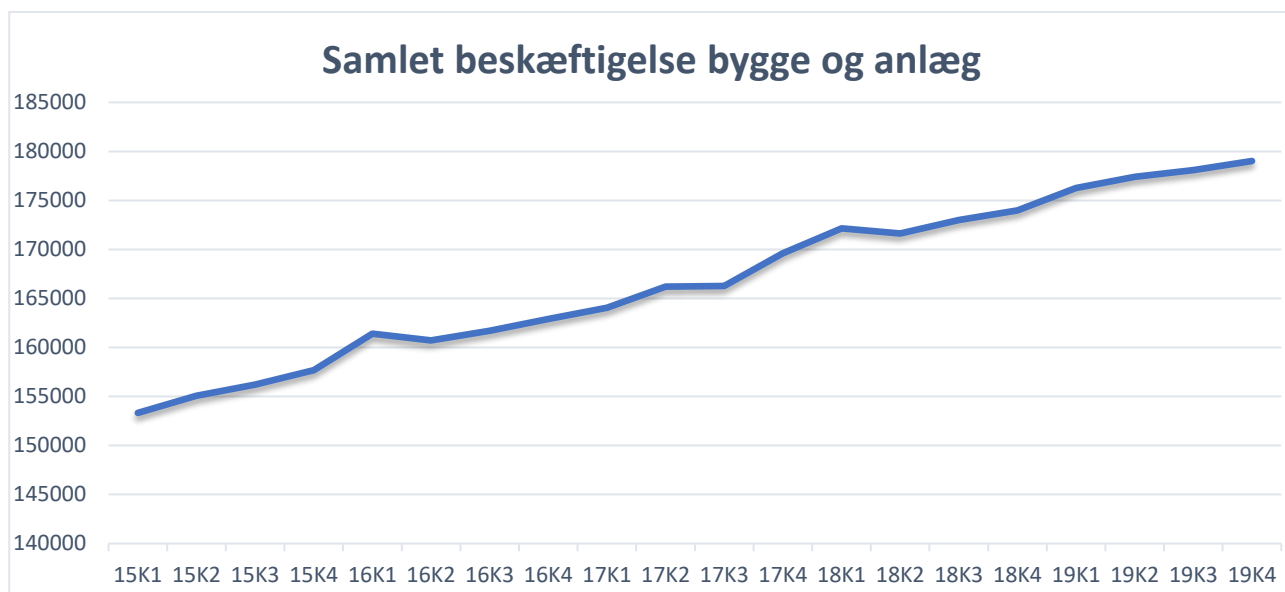
Kilde: Egen tilvirkning på tal fra Danmarks Statistik NKHB marts 2020 (sæsonkorrigeret).

Status i byggeriet

I fjerde kvartal 2019 var der 179.000 personer i beskæftigelse i bygge- og anlægsbranchen, når der korrigeres for normale sæsonudsving. Det er en stigning på 900 personer i forhold til tredje kvartal 2019. Det er samtidig den højeste byggebeskæftigelse i mere end elleve år. Det betyder, at der siden første kvartal 2013, og frem til fjerde kvartal 2019, er skabt 35.600 nye job i bygge- og anlægsbranchen.

Hos Dansk Byggeri forventer man dog en opbremsning i 2020, og at beskæftigelsen falder med ca. 1000 personer i 2020.

- ”Både beskæftigelse og omsætning har trods alt udviklet sig lidt mere fladt i andet halvår 2019 end i de foregående fem til seks år. Og 2020 byder ifølge Dansk Byggeris prognose på et udramatisk fald på ca. 1.000 personer i byggebeskæftigelsen. Dels har ejerlejlighedsmarkedet i byerne nået et mætningspunkt, og dels er der nu flere vej- og baneprojekter, der afsluttes end påbegyndes”, siger cheføkonom Bo Sandberg.

Kilde: Egen tilvirkning af tal fra Danmarks Statistik BYG1 (Sæsonkorrigeret) marts 2020.

På trods af de seneste års stigning i beskæftigelsen så har branchen stadig problemer med at finde den kvalificerede arbejdskraft, de har brug for. Ifølge Danmarks Statistik havde 19 pct. af virksomhederne i februar måned mangel på arbejdskraft som en produktionsbegrænsning.

Kilde: Egen tilvirkning af tal fra Danmarks Statistik DB07 marts 2020.

Status i ejendomsbranchen

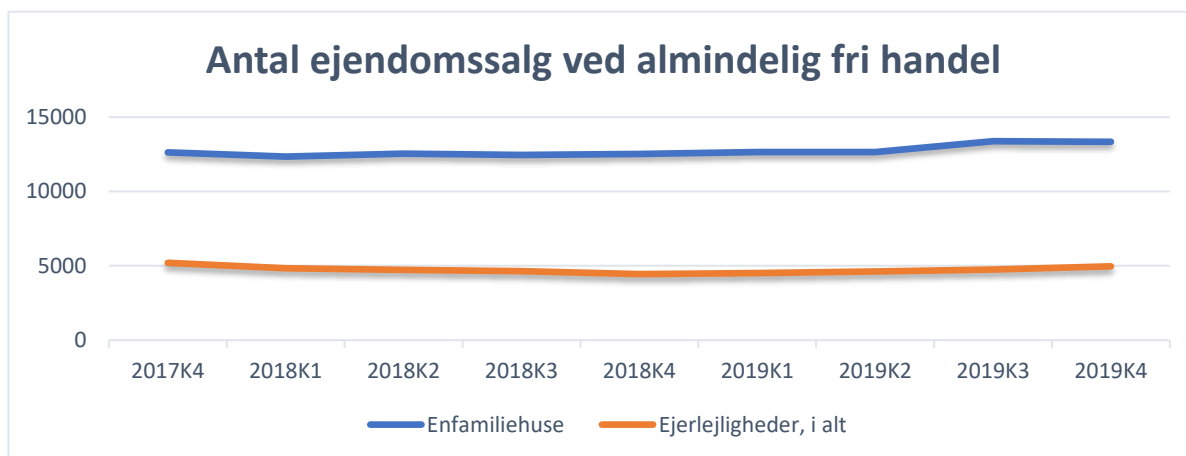
De seneste syv måneder er prisen på enfamiliehuse steget mere end ejerlejligheder, når man måler prisudviklingen i forhold til samme måned året før. De seneste tal fra Danmarks Statistik for

december måned 2019 viser, at prisen på enfamiliehuse steg med 4,3 pct. i forhold til december sidste år. For ejerlejligheder er tallet 3,0 pct.

Ændring i forhold til samme måned året før (ejendomsprisindeks)							
	2019M06	2019M07	2019M08	2019M09	2019M10	2019M11	2019M12
Enfamiliehuse	2,8%	3,8%	2,9 %	3,6 %	2,9%	5,1 %	4,3 %
Ejerlejligheder, i alt	1,1%	-0,6 %	-0,5 %	2,3 %	1,0 %	2,2 %	3,0 %

Kilde: Danmarks Statistik EJ14 december 2019.

Ovenstående tabel viser også, at der har været et fald i prisen på ejerlejligheder i juli og august i år, i forhold til samme periode sidste år, mens priserne i juni, september, oktober, november og december er højere, end de var et år forinden.

Kilde: Egen tilvirkning af tal fra Danmarks Statistik EJ12 december 2019.

Ovenstående kurve viser det samlede antal ejendomshandler i Danmark, fordelt på enfamiliehuse og ejerlejligheder. Hvis man dykker ned i det kvartalsvise gennemsnitlige antal for 2019, er det på 13.009 for enfamiliehuse og 4.712 for ejerlejligheder. Til sammenligning er disse tal på 12.474 og 4.661 for 2018.

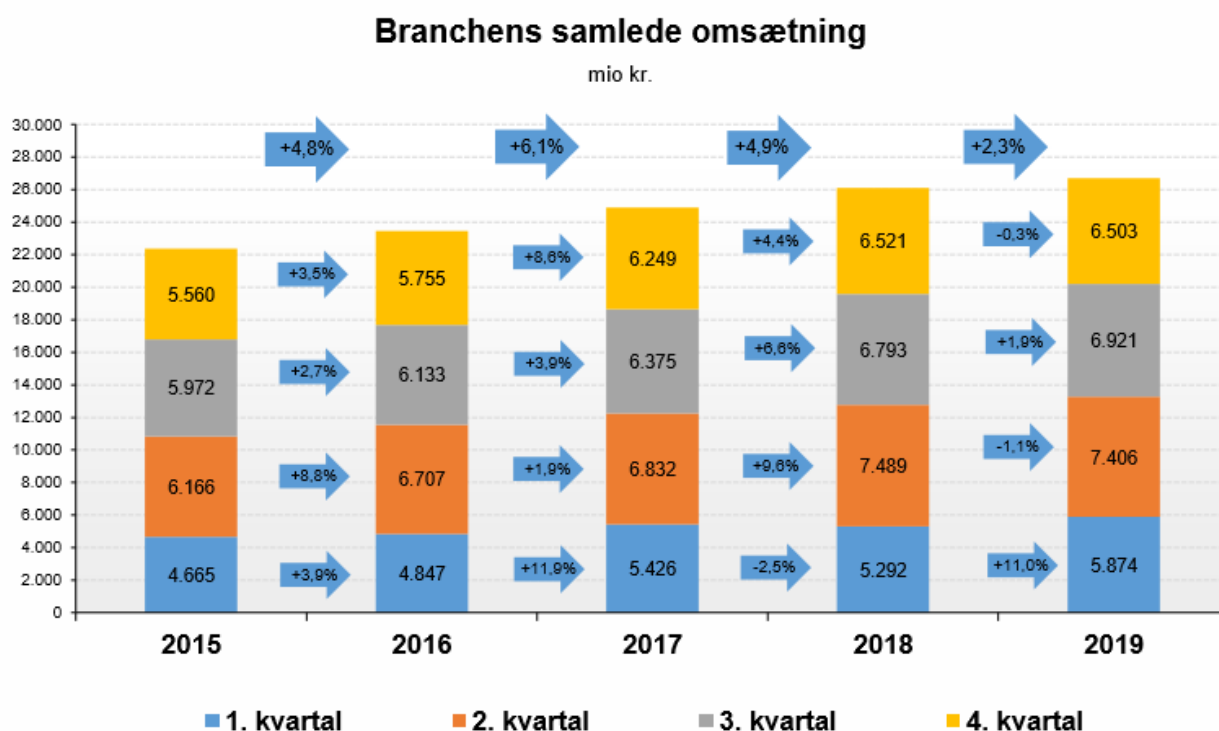
Byggecentrenes omsætning

Den samlede vækst i branchens omsætning var på 2,3 pct. fra 2018 til 2019, og dermed den laveste vækst fra år til år siden 2015.

Efter en markant vækst i omsætningen i K1 fra 2018 til 2019 med hele 11 pct., blev der mistet omsætning i andet og fjerde kvartal, og med kun en lille vækst i tredje kvartal, havner den samlede vækst for året på 2,3 pct. En årsag til faldet i omsætningen i fjerde kvartal kan bl.a. skyldes opkøb og lukning af forretninger i branchen, og hvor der i fjerde kvartal er blevet indberettet for ni færre forretninger end i tredje kvartal.

Den største vækst i branchens omsætning blev opnået fra 2016 til 2017, hvor den var på 6,1 pct., og med størst vækst i første og fjerde kvartal.

Den samlede omsætning i branchen var på 26,7 mia. kr. i 2019 imod 26.1 mia. kr. i 2018, og altså en vækst med 609 mio. kr. Fra 2017 til 2018 var væksten på 1,2 mia. kr.

Aktuelle tal for omsætningen blandt de største medlemmer er indsamlet af IFO - Institutet for Opinionsanalyse A/S på vegne af Danske Byggecentre. Tallene indsamles fire gange årligt. Den indsamlede statistik udgør cirka 78 pct. af det samlede marked.